

Um Suðuroyarfjørð við Tjaldrinum

Finnur
Johansen

Tá suðringar, sum hövdu verið norðanfjörðs og ferðast, so seint sum fyrri einum 30- 40 árum síðani, fóru suður aftur, valdu teir ofta at fara við Tjaldrinum, tí tað var so góður fartur. Tjaldrið, sum rökkti siglingina millum Føroyar og København, sigldi eisini til nakrar av stórri byggunum, tí lítill innanoyggjasigling var, og vega-sambandið var ikki bara lítið, men eisini vánaligt.

Vanliga sigldi Tjaldrið til Suðuroyar og til Klaksvíkar, men onkuntíð sigldi tað eisini á Kollafjørð, á Vestmanna og vestur í Vágur, tá skipið hevði farm hagar. Henda innanoyggjasigling var ikki bara fyrri kríggj, men helt áfram so leingi Tjaldrið sigldi til einaferð fyrst í sjeytiárunum.

Siglt varð fyrst til Suðuroyar. Farið varð av Havnini klokkan trý um náttina, so komið varð á Tvøroyri til arbeiðstíð um morgunin. Av Tvøroyri varð farið suður á Vág og haðani norður á Klaksvík. Siglt varð av Vági í so góðari tíð um náttina, at skipið var á Klaksvík til arbeiðstíð dagin eftir. Men í Klaksvík var ikki sum í Havn, har kajin var liðug í 1929, í Vági, minnst meg rætt í 1825 og á Tvøroyri um somu tíð, har var eingin kaj har norðuri. Tað var so seint í tíðini, at kaj kom í Klaksvík, tað var eftir at eg minnst, um 1936 haldi eg. Á veg úr Vági til Klaksvíkar varð altíð farið á Havnina fyrst fyrri at seta suðringar av, ið hövdu valt sær henda góða fartin norður um fjørð.

Hvussu ofta vit soleiðis feraðust við Tjaldrinum, minnst eg ikki, men tað var nakrar ferðir, og tá hövdu vit altíð koyggju. Farið varð umborð á Tjaldrið og í koyggjuna til niðurfaringartíð, og tá tú vaknaði aftur vart tú á Tvøroyri.

Hóast tú vart barn, standa nakrar upplivingar enn livandi fyrri tær. Einaferð minnst eg, at foreldur míni lögdu meg í koyggjuna umborð á Tjaldrinum, og

Fyrsta føroyska Tjaldrið hjá Skipafelagnum við kaj í Havn ivaleyst í triátiárunum, longri inni liggur Havhestur, sum Skipafelagið eisini átti

Myndina eigur Fornminnissavnið (3350F3182)

pápi fylgdi mammu heim aftur har hon helt til í Havn, tí hon skuldi ikki suður við. Nær tað hevur verið minnst eg ikki, men tað kann hava verið í 1938, tá hon skuldi til Danmarkar við skúlabørnunum. Bæði foreldur míni vóru lærarir í Vági.

Fyrst eg minnst var Eystara Bryggja í Havn spildurnýggj, ikki meira enn eini sex ella átta ára gomul. Molin var ikki meira enn 100 metrar langur, og atløgubryggjan, sum var úr træ, var ikki stórt meira enn helvtina av Molanum. Frá Molanum og inn eftir mundi atløgubryggjan vera einar 100 ella 150 metrar. So var tað koyrikaini undir Krákusteini og húsunum í Trøð um Bursatanga inn á Kongabrunna.

Tað er her ætlanin er at byggja nýtt Tinghús, hví ikki tað? Tíðin man vera komin til at skifta út hasa hálvtaðhundrad ára gomlu kroysina á Tinghúsveg-

num, so vit fáa eitt virðiligt og prýðiligt parlament. Eitt sindur undarligt er tað, at Tórshavnar Kommuna skal keypa gomlu ognirnar, sum Løgtingið ikki kann brúka. Tørvar kommununi húsrúm, átti hon heldur at bygt eitt nútímans ráðhús.

Eina aðru ferð, vit soleiðis ferðaðust til Suðuroyar, minnst eg, vóru vit í Kollafirði, og Tjaldrið legði at inni á Langasandi, har sildaverksmiðjan var. Tá var tað ein smádrongu, ið argaði ein av lossingamonnunum. Hann hevði tikið troyggið hjá honum, og rann undan, og maðurin aftaná. Teir runnu leingi í runding, minnst eg. Hvør drongurin var veit eg ikki, men maðurin var Martinus í Kollafirði, varð mær sagt. Nógvar søgur ganga um Martinius í Kollafirði, men hetta er tað eg veit einastu ferð eg havi sætt hann.

Longu tá var stórt virksema á

Kollafirði, og tá ein kontainarahavn nú verður gjørd við fjørðin, er tað ikki annað enn eitt nattúrligt lið í menningini av samfelagnum, ikki minst nú havnir verða fluttar, tí ov trongligt er at koma til og frá við nógvum farmi á teimum stóru plássunum.

Einaferð vit vóru við Tjaldrinum og lógu á Tvøroyri, sóu vit eitt flogfar, tað kann hava verið í 1934. Tað var ikki vanligt at síggja flogfór í triátiárunum, fleiri ár fyrri kríggj, so tit kunnu ætla, at tað var ein stór uppliving. Eg minnst so væl, at vit stóðu frammi á skipinum og hugdu, meðan flogfarið sveimaði yvir fjørðinum og býnum. Um flogfarið setti seg á fjørðin, minnst eg ikki, men tað er ikki óhugsandi, tí í triátiárunum veit eg at flogfór settu seg bæði í Havn og í Vági.

Nú vit eru við Tvøroyri, rennur einum í hug tær politisku hugsjónir, ið merktu serstakliga hetta bygðasamfelagið, og hvat tey fólk, sum her gingu undan, hövdu sagt um tann politikk fólkin, ið komu aftaná føra.

Og so saltsiloin á Drelnesi sum seinastu árin hevur verið talað og skriva so nóg um. Vónandi eydnast tað at varveita húsið, tí

tað sum Eiffeltornið er fyrri Paris og Frælsisgudinnan fyrri New York er saltsiloin á Drelnesi fyrri nógvar suðroyingar.

Nú verður fyrisitingin hjá Strandfaraskipum Landsins flutt suður á Tvøroyri, og tað er at vóna at hetta almannatiltakið hjá landsstýrinum fer at eydnast og bera frukt.

Men nú verður jóansøka, og tann sum vitjar á Tvøroyri á stevnuni, gloymir tað seint, tí teir eru bæði blíðir og stuttligir har suðuri.

Tað tók, sum vera mann, sína tíð at koma suður til Vágs, tá tú skuldi bíða á Tvøroyri meginpartin av einum degi ella so, men hetta var so mikið góður fartur í mun til regluligu innanoyggja siglingina, at nógv tóku Tjaldrið framum. Av Tvøroyri fór Tjaldrið suður á Vág, og hvat er, fyrri ein ið er barnvaksin í Vági, størstu bygd í Suðuroy, meiri hugtakandi enn at sigla Vágsfjørð, fólkaríkasta fjørðin í oynni, ein góðveðurssdag á heysti. Koma aftur á gamlar steinar, síggja tey kendu støðini, ta bliðu náttúrurina, og grønu fjøllini vallaði upp á toppin, skipini á fjørðinum og tann nýslidna bóin.

Tórshavn á jóansøku 2007

Fiskaarbeiði á Tvøroyri í triátiárunum

Tjaldrið við kaj í Vági fyrri 1935

Myndina eigur Fornminnissavnið (6793F17)

Fornminnissavnið eigur myndina (8186F45)